

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTEM

Stretnutie vedenia NBS s predstaviteľmi bánk a inštitúcií platobných služieb v SR

Bratislava 12. novembra 2013

Obsah

1. Politika obozretnosti na makroúrovni – nová zodpovednosť Národnej banky Slovenska v oblasti finančnej stability
2. Aktuálne zmeny v regulácii bankovníctva a platobných služieb
3. Finančné sprostredkovanie a finančné poradenstvo
4. Ochrana finančných spotrebiteľov na finančnom trhu v podmienkach Národnej banky Slovenska a jej ďalšie zmeny

1. POLITIKA OBOZRETNOSTI NA MAKROÚROVNI – NOVÁ ZODPOVEDNOSŤ NÁRODNEJ BANKY SLOVENSKA V OBLASTI FINANČNEJ STABILITY

Vývoj politik pre finančnú stabilitu

- Kríza poukázala na potrebu komplexného pohľadu na správanie celého finančného sektora, jeho interakcií s vonkajším svetom ako aj v rámci systému
- Postupný prerod analyzovania systémových rizík na aktívnu politiku

Základný cieľ

- Prispievať k udržiavaniu stability finančného systému ako celku
 - Súčasťou je posilňovanie odolnosti finančného systému a znižovanie systémového rizika, a tým zabezpečenie udržateľného príspevku finančného systému k ekonomickému rastu

Čiastočné ciele

- Zmierňovanie a prevencia nadmerného rastu úverov
- Zmierňovanie a prevencia nadmerného nesúladu splatnosti v bilancii bánk a nízkej trhovej likvidity
- Limitovanie priamej a nepriamej koncentrácie
- Limitovanie systémového dopadu nevhodne nastavených zámerov s cieľom znížiť morálny hazard
- Posilnenie odolnosti infraštruktúry finančného trhu

Politika obozretnosti na makroúrovni

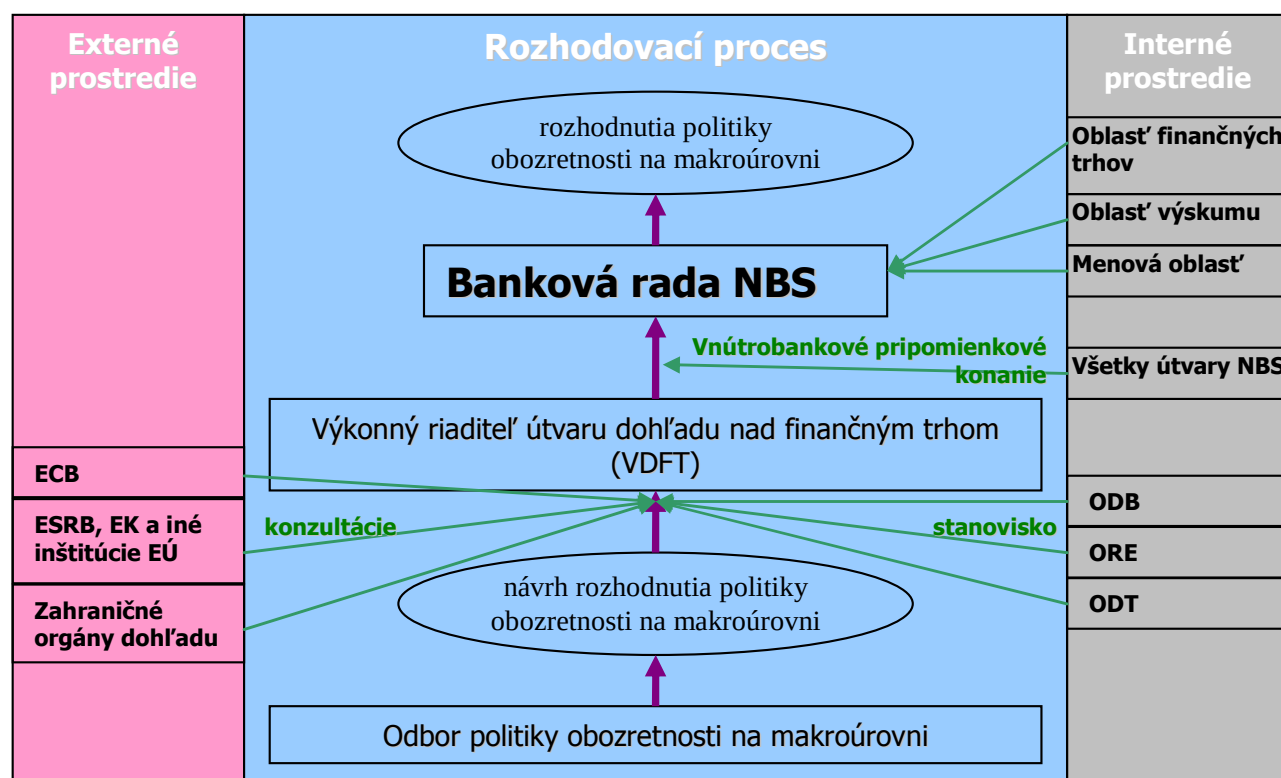
- Zodpovednosťou za výkon politiky na Slovensku bola poverená NBS (na základe odporúčania ESRB 2011/3 a novely zákona o dohľade nad finančným trhom)
- V rámci bankovej únie bude zodpovednosť za politiku zdieľaná medzi NBS a ECB

	Rozsah nástrojov	Forma politiky	Geografická a sektorová pôsobnosť
NBS	akékoľvek nástroje politiky obozretnosti na makroúrovni	sprísňovanie aj zmierňovanie požiadaviek	len Slovensko Všetky sektory
ECB	len tie, ktoré sú uvedené v legislatíve EÚ	len sprísňovanie požiadaviek	Eurozóna + krajiny v SSM Iba banky
ESRB	vydávanie odporúčaní	-	Európska únia Všetky sektory

Politika obozretnosti na makroúrovni

- Zodpovednosť za výkon politiky v NBS má Banková rada
- Podklady na rozhodovanie budú pripravované v rámci Útvoru dohľadu nad finančným trhom (v novembri 2012 vytvorený nový odbor politiky obozretnosti na makroúrovni)
- Politika bude plne implementovaná prostredníctvom implementácie CRRDIV/CRR

Publikovanie správ

Zmeny v monitorovaní a kvantifikácii rizík

Podnety pre výkon dohľadu

Odporúčania uvedené v publikáciách NBS

Odporúčania adresované individuálnym inštitúciám formou listu

Stretnutia s predstaviteľmi individuálnych inštitúcií finančného sektora

Zavedenie nových vykazovacích povinností

Odporúčania NBS zverejnené vo Vestníku NBS

Aplikácia legislatívnych nástrojov

Nástroje definované v CDR IV / CRR		Možnosť využitia nástrojov, ktoré nie sú definované v rámci CRD IV / CRR
Kapitálové vankúše	Nástroje v rámci dohľadu nad individuálnymi inštitúciami	
▪ Proticyklický kapitál. vankúš ▪ Vankúš na pokrytie systémových rizík ▪ Vankúš pre systémovo významné inštitúcie ▪ Vankúš na zachovanie kapitálu	▪ Úroveň vlastných zdrojov ▪ Výška rizikových váh ▪ Majetková angažovanosť ▪ Expozície v rámci finančného sektora ▪ Zverejňovanie údajov ▪ Leverage	▪ Limit na pomer výšky úveru k hodnote zabezpečenia (LTV) ▪ Limit na zaťaženie príjmu splátkami ▪ Limit na zaťaženosť aktív ▪ Ovpływňovanie trhových praktík ▪ Požiadavky na stresové testovanie ▪ Tvorba opravných položiek v súlade s očakávanými stratami ▪ Požiadavky na zrážky pri repo obchodoch

- Regulácia prichádza so štyrmi novými kapitálovými vankúšmi
 - Proticyklický kapitálový vankúš
 - Vankúš na systémovo významné inštitúcie
 - Vankúš na systémové riziká
 - Vankúš na zachovanie kapitálu
- Kapitálové vankúše sú tvorené najkvalitnejším typom vlastných zdrojov (vlastný Tier I kapitál) držanými nad rámec základnej požiadavky na vlastné zdroje, ako aj interného kapitálu v zmysle systému hodnotenia primeranosti vnútorného kapitálu bánk v rámci Piliera II
- Výška týchto vankúšov je pre banky záväzná
- Ak požiadavku neplní uplatňujú sa určité opatrenia
 - obmedzenia týkajúce sa rozdelenia ziskov, ako aj výplat pohyblivej odmeny
 - požiadavka, aby banka vypracovala plán na zachovanie kapitálu podliehajúci schváleniu NBS

Kapitálové vankúše

Názov kapitálového vankúša	Výška kapitálového vankúša	Dátum nožnej aktivácie	Inštitúcie, na ktoré sa daný vankúš vzťahuje
Vankúš na zachovanie kapitálu	2,5 %	Implementácia CRD IV	Všetky banky Všetky expozície
Proticyklický kapitálový vankúš	0 - 2,5 % V prípade potreby aj nad 2,5 %	Implementácia CRD IV	Všetky banky Všetky expozície
Vankúš pre systémovo významné inštitúcie	O-SII 0 – 2,5 % Ak dcérska spoločnosť, maximum z: - 1%, - %, ktoré sa žiada ako G-SII alebo O-SII vankúš od skupiny na konsolidovanej úrovni	1.1.2016	Vybrané banky Všetky expozície
Vankúš na krytie systémového rizika	0 – 3 % notifikácia > 3 % schvaľovací proces	Implementácia CRD IV	Všetky alebo vybrané banky Všetky expozície alebo časť expozícií podľa rezidentstva (domáce expozície, expozície v iných členských štátoch alebo v tretích krajinách)

▪ Proticyklický kapitálový vankúš

- Základné ukazovatele – HDP, rast úverov, zlyhané úvery, dlhová služba
- Doplnujúce ukazovatele – ceny nehnuteľností, index dostupnosti bývania, LTV, zamestnanosť, indikátory dôvery, úverové štandardy, výsledky stresového testovania
- Vývoj ukazovateľov naznačuje že momentálne nebola identifikovaná kombinácia nadmerného rastu úverov a zvýšeného systémového rizika
- Predpokladáme, že s implementáciou CRD IV, bude miera proticyklického kapitálového vankúša určená na 0%

▪ Vankúš na systémovo významné inštitúcie

- NBS bude stanovovať O-SII (other systematically important institutions)
- NBS už vypracovala návrh metodiky definovania O-SII na Slovensku
- Možnosť stanoviť O-SII až od 1. januára 2016

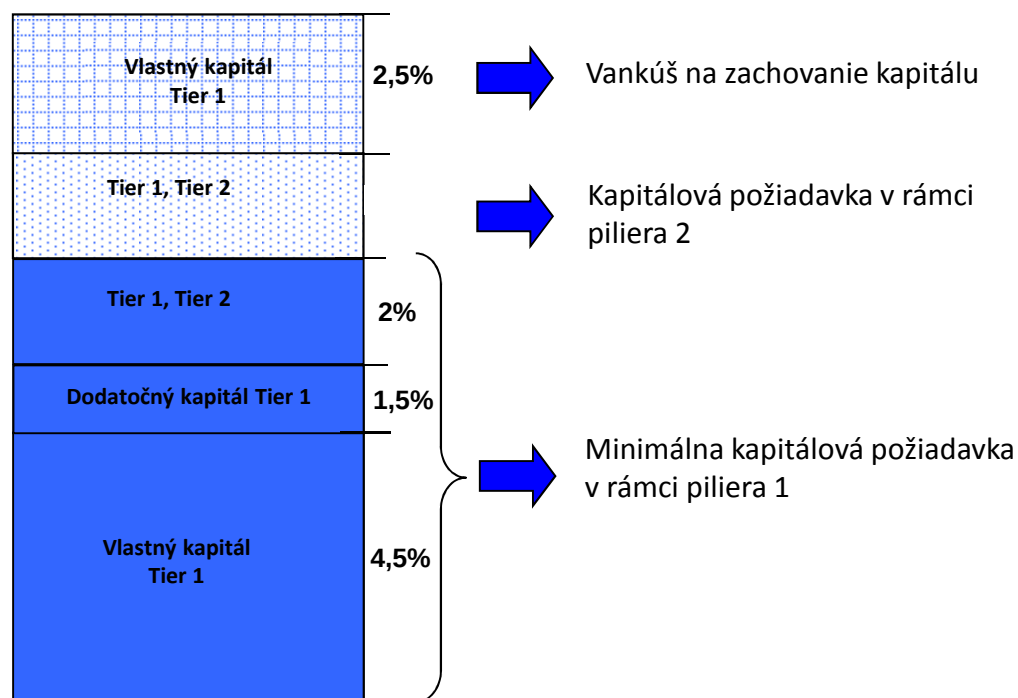
▪ Vankúš na systémové riziká

- Zameraný na riziká dlhodobého a necyklického charakteru
- Definícia je pomerne vágna a dáva veľkú voľnosť autoritám; dôležitá bude koexistencia s požiadavkou na druhý pilier
- Môže sa aplikovať na celý sektor, časť sektora, vybrané expozície, vybrané inštitúcie
- NBS neuvažuje nad zavedením kapitálového vankúša na krytie systémového rizika pre žiadnu domácu banku v rámci implementácie CRD IV

Kapitálové vankúše

- Vankúš na zachovanie kapitálu
 - Cieľom vankúša je zabezpečiť, aby si banky vytvorili dostatočnú kapitálovú základňu na absorbovanie strát počas nepriaznivých období
 - Predpokladáme jeho plnú implementáciu vo výške 2,5% s dátumom implementácie CRD IV
 - Vzhľadom na vysokú úroveň primeranosti vlastných zdrojov v sektore, všetky banky by mali spĺňať požadovanú hodnotu

▪ Rizikové váhy

- Podľa názoru ÚDFT NBS zodpovedá aktuálnej rizikovosti expozícií zabezpečených komerčnými nehnuteľnosťami riziková váha 100 %

▪ Majetková angažovanosť

- Podľa doterajšej legislatívnej úpravy expozícia voči vlastnej skupine mohla presiahnuť 20 % vlastných zdrojov, maximálne však do výšky 150 mil. EUR
- V rámci implementácie CRR sa navrhuje tento limit znížiť na 50 mil. EUR

▪ Konzistentnosť vlastných modelov

- NBS podrobne analyzuje zmeny rizikových váh vypočítaných na základe vlastných modelov
- Možným nástrojom môže byť monitorovanie porovnania výšky požiadavky na vlastné zdroje s výškou vypočítanou podľa Bazileja I

2. AKTUÁLNE ZMENY V REGULÁCII BANKOVNÍCTVA A PLATOBNÝCH SLUŽIEB

Stav „implementácie“ CRR/CRD IV

- Návrh CRR/CRD IV bol schválený v Európskom parlamente (EP) aj v Rade EÚ.
- CRR/CRD IV boli publikované 26. júna 2013, účinnosť je od 1. januára 2014.
- NBS úzko spolupracuje s Ministerstvom financií SR na príprave implementácie balíka CRR/CRD IV (medzirezortná pracovná skupina).
- Termín predloženia návrhu noviel príslušných zákonov do MPK aj VPK je do 25. novembra 2013 (za predpokladu skráteného pripomienkového konania), termín ukončenia MPK je 3. decembra 2013.
- Termín predloženia návrhu noviel príslušných zákonov (týka sa najmä zákona o bankách a zákona o cenných papieroch) do Legislatívnej rady vlády SR je do 12. decembra 2013.
- Termín predloženia návrhu noviel príslušných zákonov na rokovanie vlády SR je do 31. decembra 2013.

Stav „implementácie“ CRR/CRD IV

- Podstatná časť ustanovení bývalej CRD je prenesená do nariadenia č. 575/2013 (tzv. CRR), ktoré je priamo účinné (záväzné) a ktorého implementácia sa nepredpokladá (je zakázaná). Ustanovenia domácej legislatívy sa tak stanú obsoletnými.
- Menšia časť ustanovení bývalej CRD je prenesená do Smernice 2013/36/EÚ (tzv. CRD IV), napríklad povoľovací proces a proces obozretného dohľadu. Zmeny v rámci týchto ustanovení budú implementované najmä formou novely zákona o bankách a zákona o cenných papieroch.
- Časť CRD IV je nová (napríklad kapitálové vankúše) a bude implementovaná do národnej legislatívy formou novely zákona o bankách, resp. zákona o cenných papieroch).

Stav „implementácie“ CRR/CRD IV

- CRR obsahuje značný počet tzv. národných volieb. Obsahom týchto národných volieb sú rôzne druhy oprávnení, možností a povinností, ktoré má/môže určiť členský štát, resp. príslušný orgán, ktorým je v podmienkach Slovenskej republiky NBS, vrátane prechodných ustanovení.
- Národné voľby budú riešené formou osobitného opatrenia NBS, ktorým sa ustanoví určenie možností z CRR a výnimky z uplatňovania príslušných ustanovení CRR.
- Rozhodnutia o makroprudenciálnych nástrojoch v CRR/CRD IV budú v kompetencii Bankovej rady NBS, ktorá rozhodne na základe návrhu Odboru politiky obozretnosti na makroúrovni.

Návrh novely opatrenia o likvidite bánk

- Cieľom návrhu novely opatrenia o likvidite bánk je postupné zosúladenie s požiadavkami CRR.
- Opatrením sa navrhuje zaviesť tzv. ukazovateľ krytia likvidity, ktorý sa svojou povahou približuje požiadavkám na krytie likvidity podľa CRR.
- Ukazovateľ krytia likvidity podľa tohto opatrenia bude sledovať základný koncept požiadaviek na krytie likvidity podľa CRR, avšak zohľadní výsledky analýz útvaru dohľadu nad finančným trhom čo sa týka špecifikácie tzv. peňažných tokov a akceptovateľných likvidných aktív.
- Ukazovateľ krytia likvidity nahradí doterajší ukazovateľ likvidných aktív.
- Návrh novely opatrenia o likvidite bánk je vo VPK s termínom pripomienkovania do 8. novembra 2013.

Návrh novely zákona o bankách a návrh druhej novely opatrenia NBS o Registri bankových úverov a záruk (RBUZ)

Návrh novely zákona o bankách súvisí s

- medzinárodnou výmenou údajov uchovávaných v registroch obdobných RBUZ, ktorý vedie NBS.
- aktuálnou situáciou pri vzniku jednotného mechanizmu dohľadu nad bankami v eurozóne.
- požiadavkou SBA na rozšírenie zberaných položiek a väčšiu detailnosť výpisov pre banky (individuálne úvery namiesto agregátov).

Návrh novely zákona o bankách má byť predložený na rokovanie Bankovej rady NBS do 31.12.2013.

Návrh novely zákona o bankách bude v rámci novely v súvislosti s implementáciou CRD.

Návrh nového opatrenia NBS o RBUZ do 31. 3. 2014 (nahradí Opatrenie NBS č. 1/2011).

3. FINANČNÉ SPROSTREDKOVANIE A FINANČNÉ PORADENSTVO

Druhá novela zákona už v praxi

- účinná od 10. júna 2013
 - sprostredkovanie a poradenstvo v sektore starobného dôchodkového sporenia
 - register agentov a poradcov: zverejňovanie navrhovateľa pre PFA

Sektor SDS

- nový od 10. júna 2013
- VFA majú prechodné obdobie na zosúladenie sa so zákonom do 30.6.2014
- ostatné kategórie finančných agentov a finanční poradcovia musia spĺňať požiadavky pred udelením oprávnenia na výkon činnosti
- **k 31.10.2013: VFA v počte 381 a jeden SFA s právoplatným povolením od 7.10.2013**

Pripravuje sa veľká novela zákona

- v septembri tohto roku MFSR vyzvalo NBS a všetky asociácie relevantných subjektov finančného trhu na predloženie námetov na zmenu zákona
- na základe predložených návrhov sa špecifikujú oblasti, ktoré budú predmetom novelizácie
- predbežný termín pre finalizáciu návrhov na zmenu zákona v podobe legislatívneho textu je stanovený na koniec roka 2013

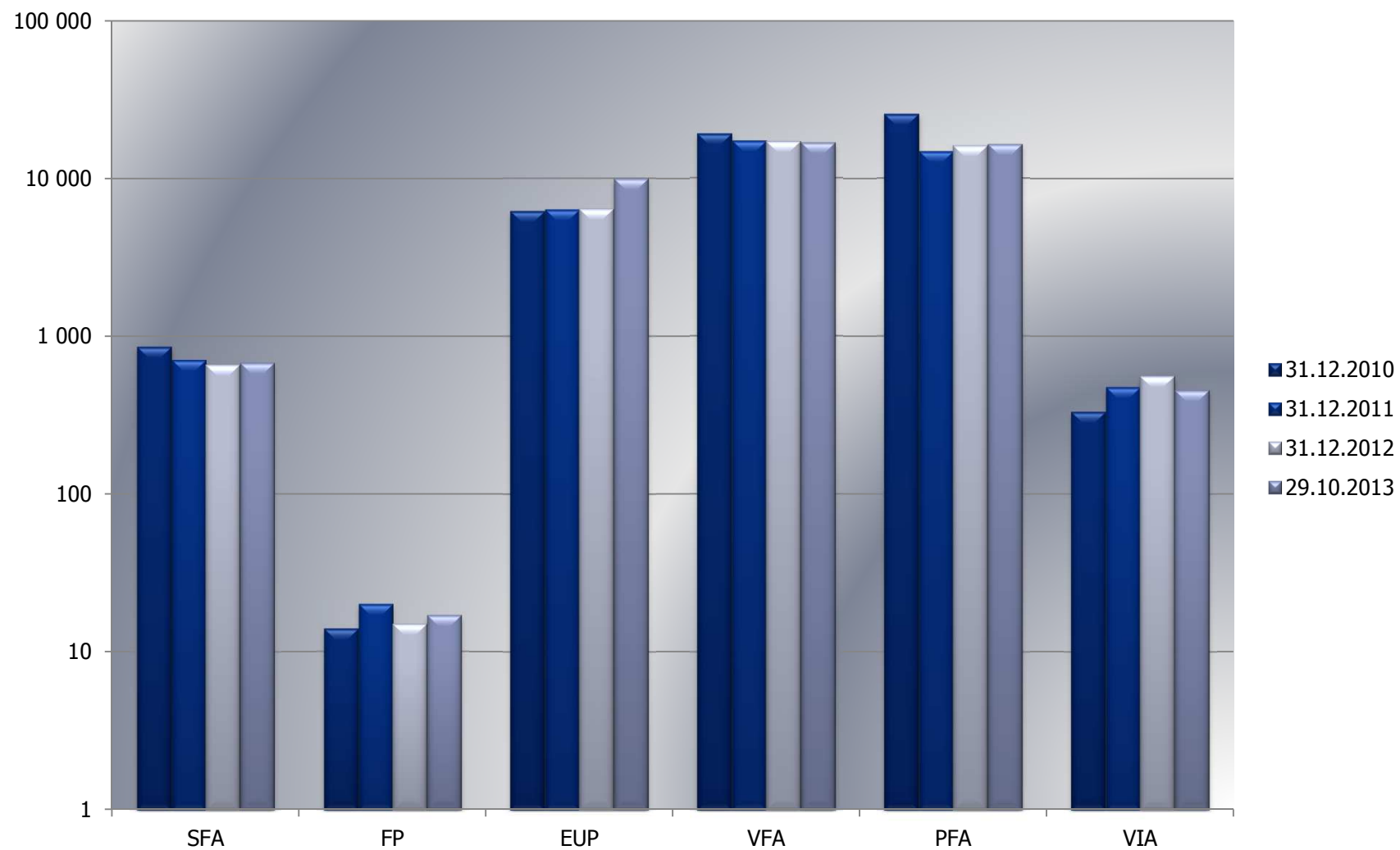
Novela zákona a pozícia NBS

- NBS predložila MFSR komplexný materiál na diskusiu o novelizačných bodoch
- predstavujeme konkrétne návrhy riešení problémov vyplývajúcich z praxe
- ide najmä o:
 - mechanizmus osobitného finančného vzdelávania
 - možnosť pre zahraničných sprostredkovateľov spolupracovať so slovenskými sieťami agentov
 - zodpovednostné vzťahy podriadených a nadriadených subjektov
- **naďalej sprostredkovanie v bankovom sektore?**
- rozhodujúce slovo pri určení oblastí, ktoré budú predmetom novelizácie má MFSR

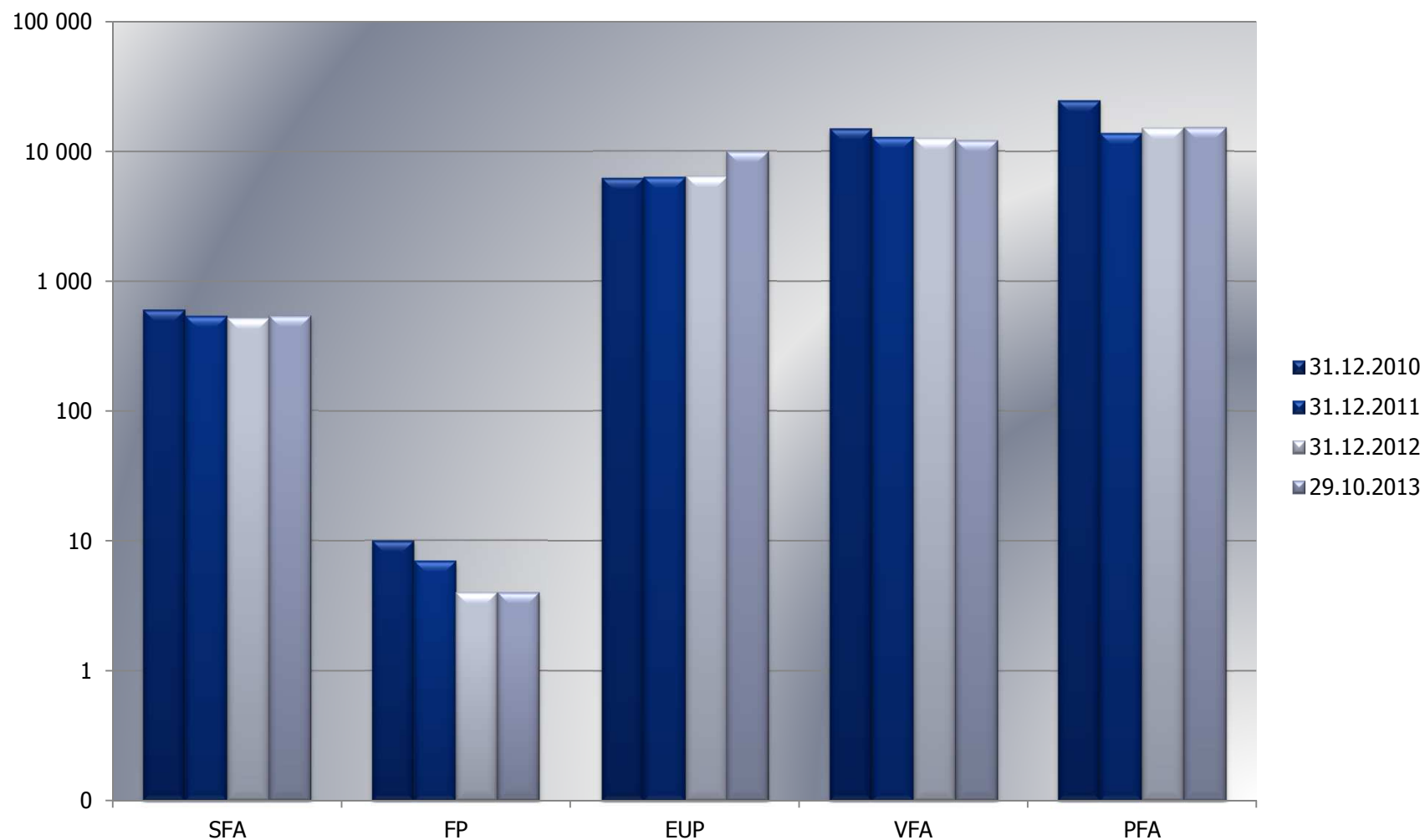

VÝVOJ POČTU SUBJEKTOV VYKONÁVAJÚCICH FS A FP

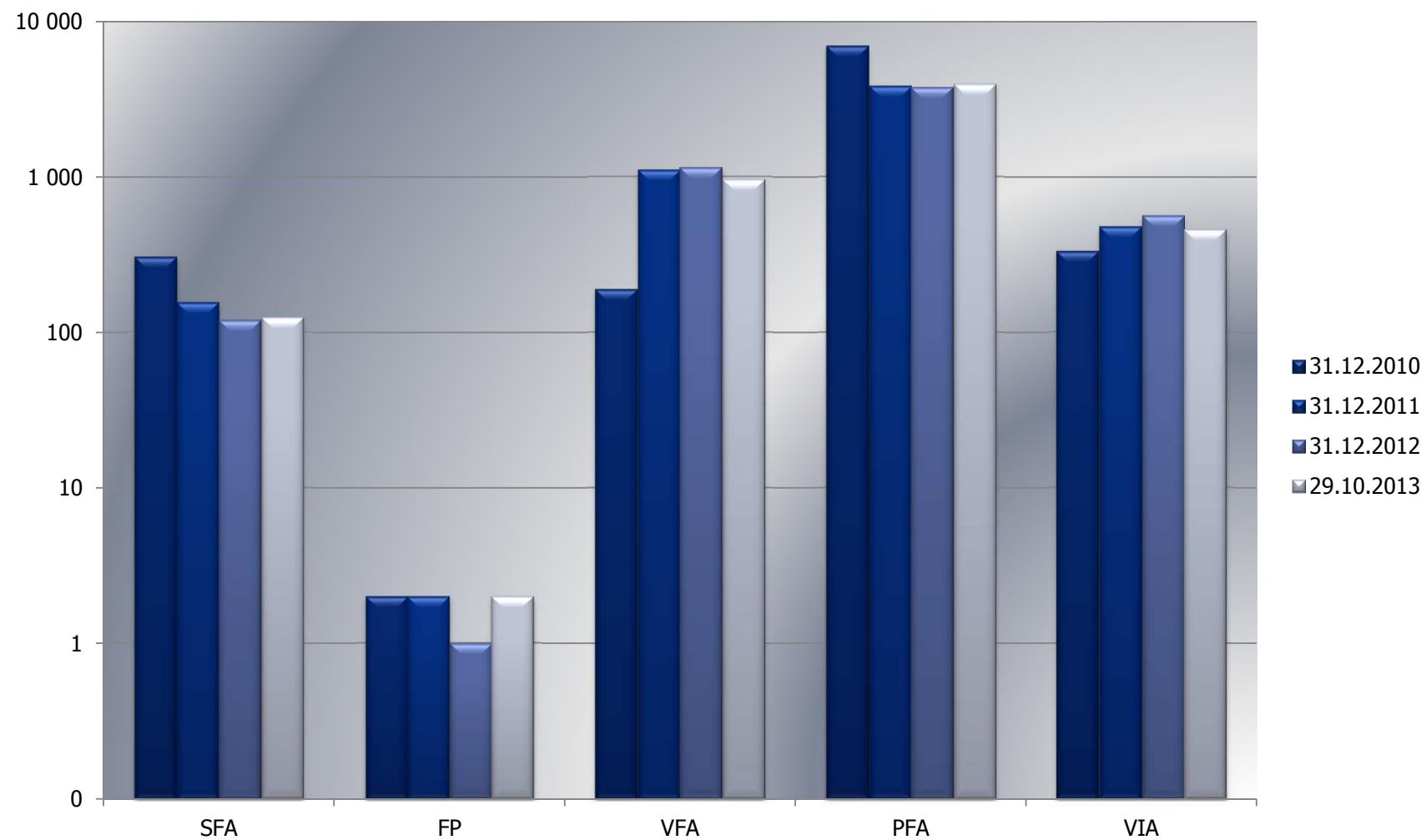
Vývoj počtu agentov na finančnom trhu (osoby)

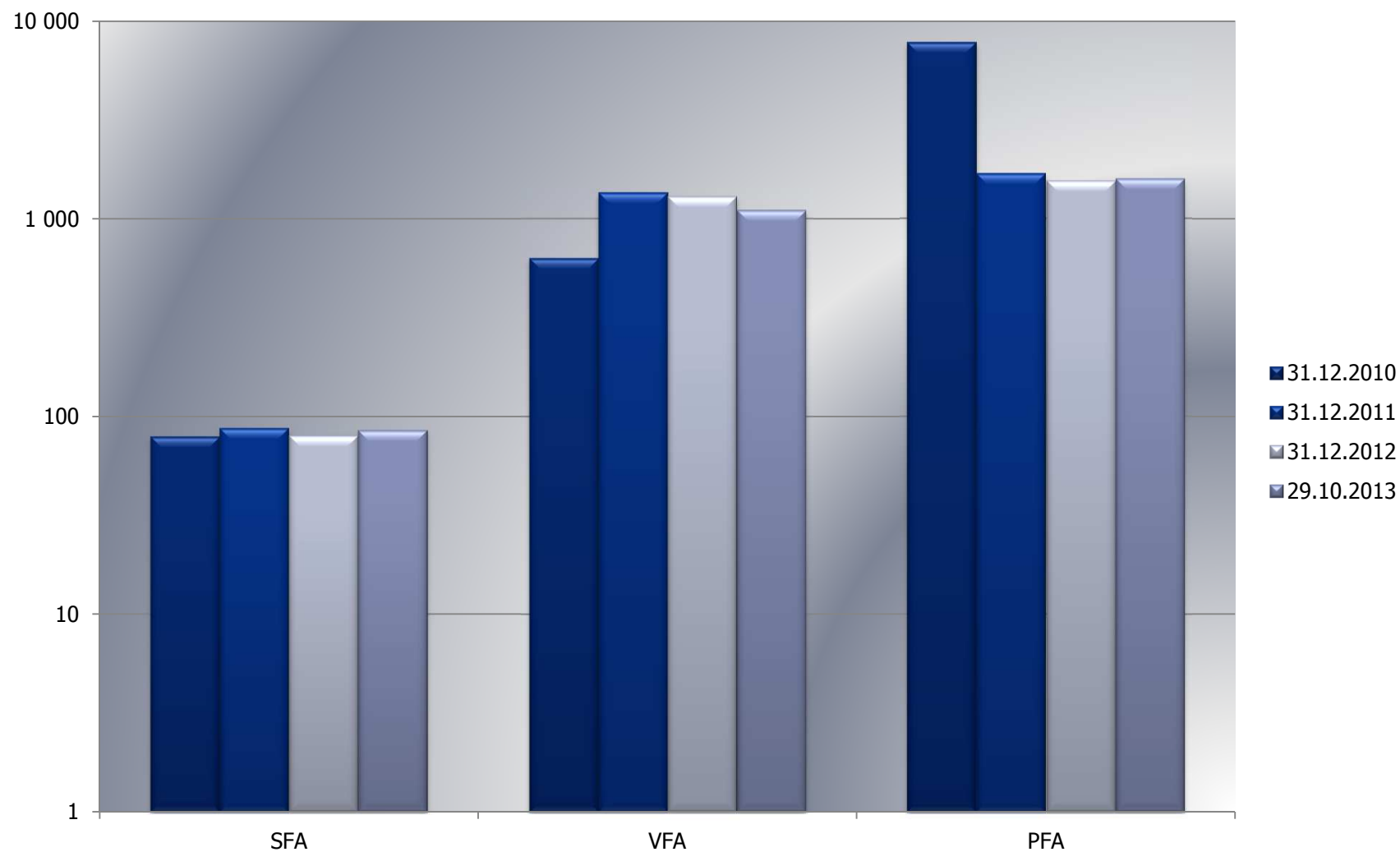
Vývoj počtu agentov na poistnom trhu (sektoro - osoby)

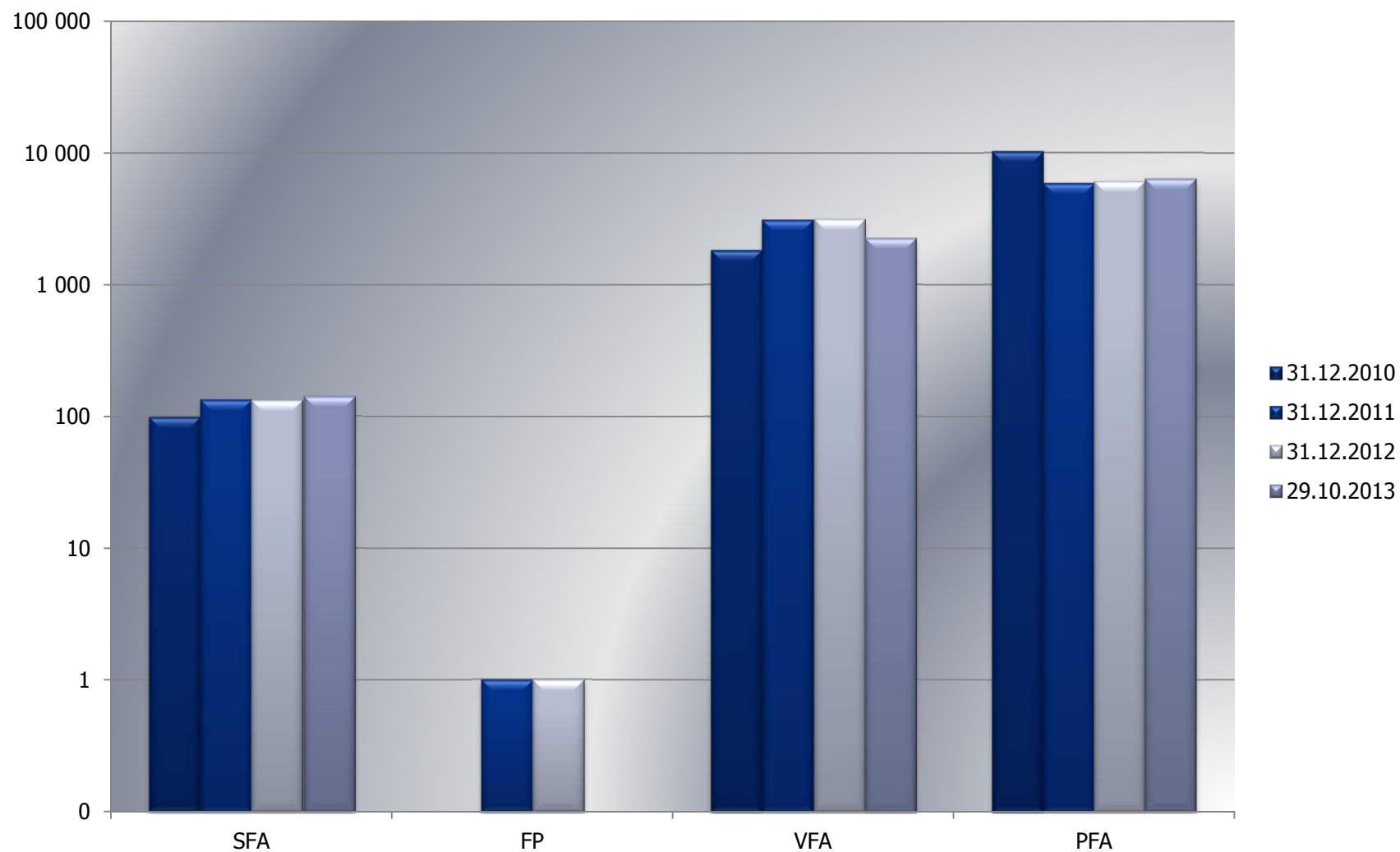
Vývoj počtu agentov na kapitálovom trhu (sektoro - osoby)

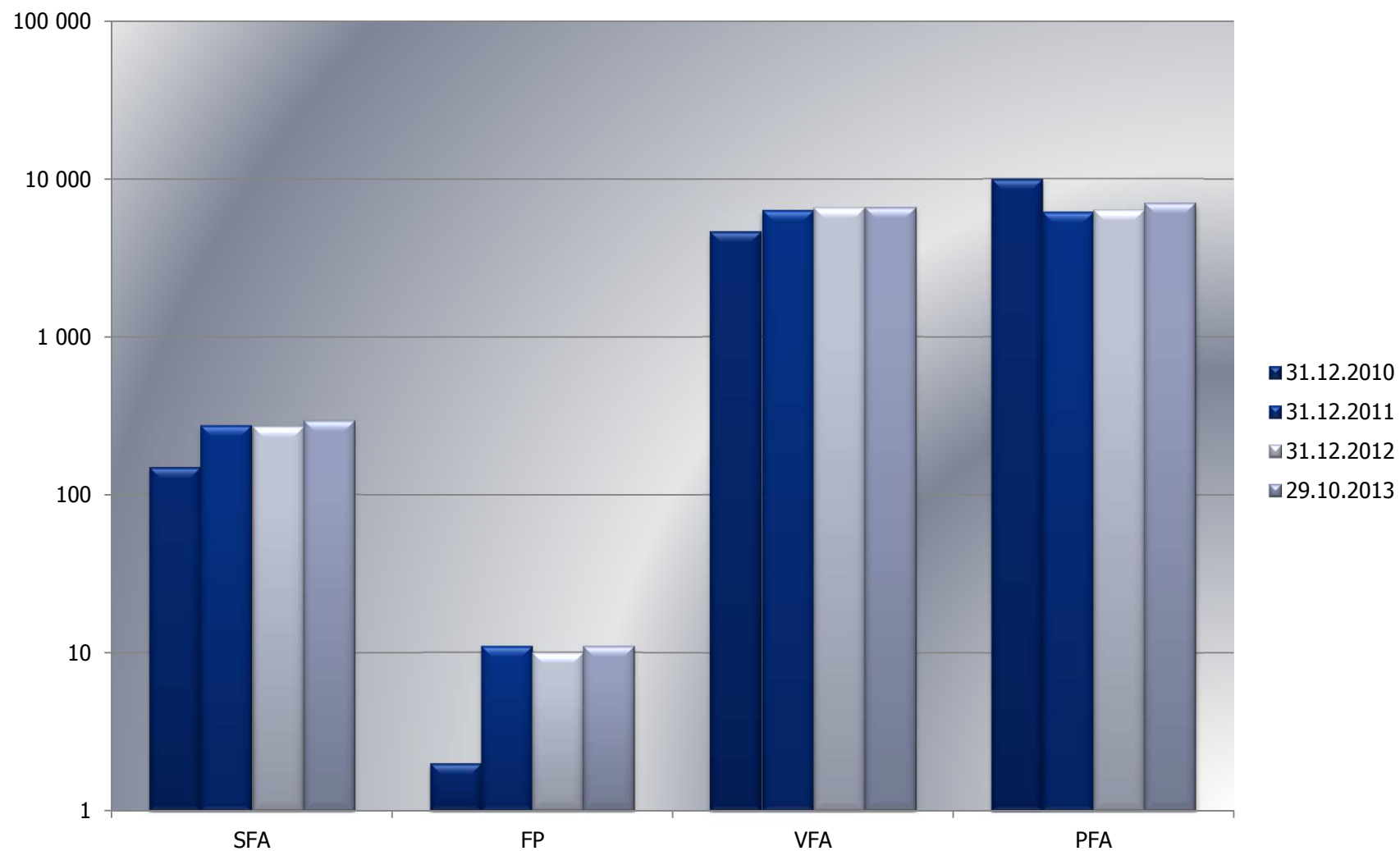
Vývoj počtu agentov na trhu DDS (sektoro - osoby)

Vývoj počtu agentov na trhu vkladov (sektoro - osoby)

Vývoj počtu agentov na trhu úverov (sektoro - osoby)

4. OCHRANA FINANČNÝCH SPOTREBITEĽOV NA FINANČNOM TRHU V PODMIENKACH NÁRODNEJ BANKY SLOVENSKA A JEJ ĎALŠIE ZMENY

- **Koncepcia ochrany spotrebiteľov na finančnom trhu** - splnenie úlohy z Programového vyhlásenia vlády SR v oblasti ochrany finančného spotrebiteľa
- Národná banka Slovenska – spolupredkladateľ materiálu
- Súčasný stav prác:
 - ❖ materiál po MPK
 - ❖ prebiehajú rozporové konania
 - ❖ predpokladaný termín predloženia na rokovanie vlády SR – december 2013

Hlavné oblasti koncepcie:

❑ Oblasti s ingerenciou NBS:

➤ **SCP** (Single Contact Point)

- NBS vykonáva od 10.6.2013

prijíma všetky podania finančných spotrebiteľov, ale vybavuje iba tie, pre ktoré je vecne príslušná

➤ **Inšpekčná činnosť**

- podľa návrhu by mala byť vecne príslušná NBS (od 1. 1. 2015)
- licencovanie doteraz nelicencovaných subjektov (od 1. 1. 2016)
- diskusia nie je ukončená (rozsah, nástroje)

Oblasti bez ingerencie NBS:

➤ **Mimosúdne riešenie sporov**

- žiadna forma mimosúdneho riešenia sporov pri NBS (napr. stály rozhodcovský súd pri NBS)

➤ **Združenia na ochranu spotrebiteľov**

➤ **Finančná gramotnosť**

Počet podaní k			
31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012	aktuálnemu dňu (6.11.2013)
799	669	1023	1 148

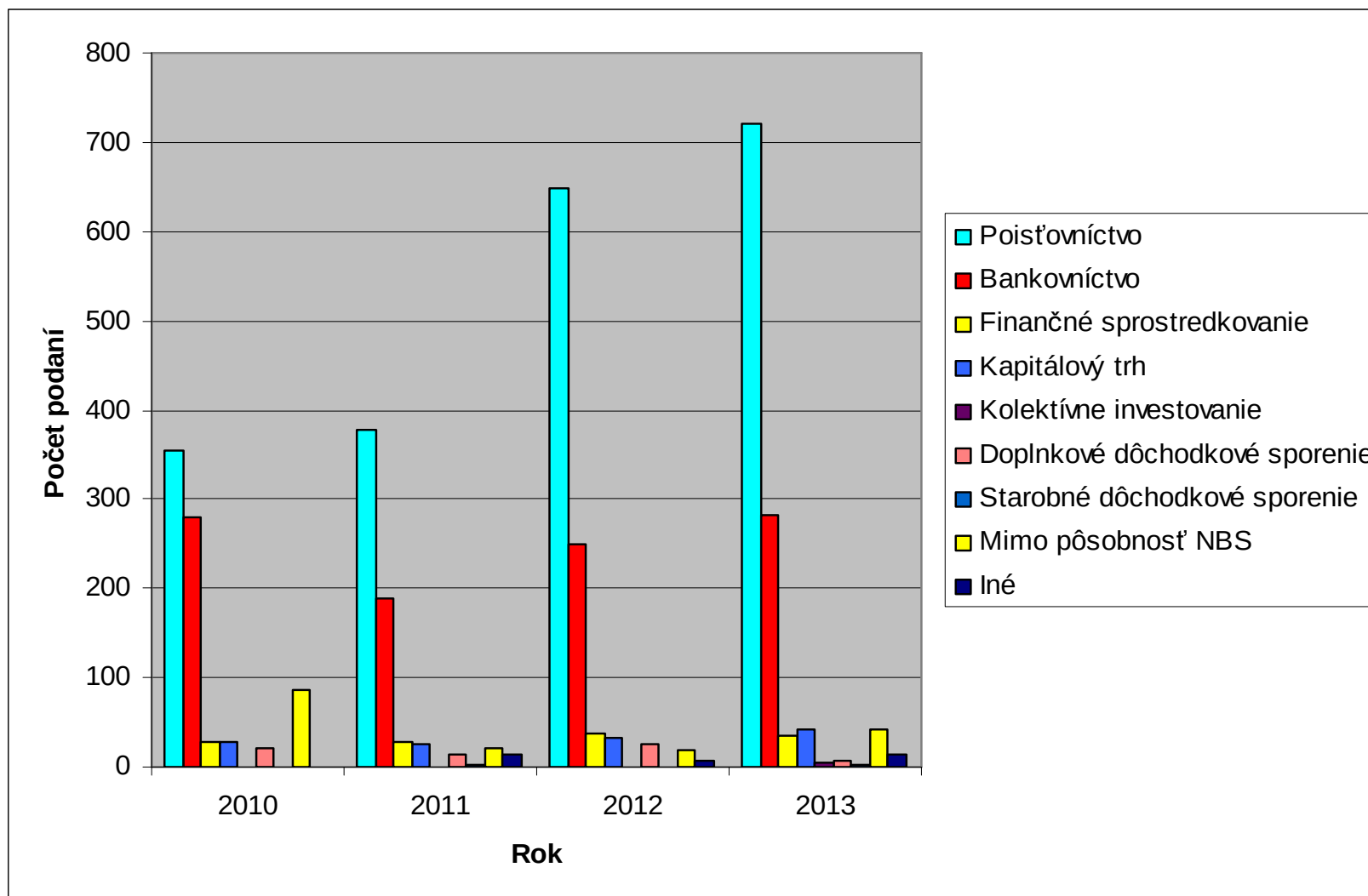
Počet podaní v roku 2012 stúpol oproti roku 2011 o takmer jednu tretinu, rastúci trend sa potvrdzuje aj v roku 2013, pri zachovaní súčasného trendu sa za rok 2013 odhaduje 1 377 podaní. Počet podaní narástol v nadväznosti na vykonávanie funkcie jednotného kontaktného miesta (po 10.6.2013).

Počet podaní podľa sektorov za rok k aktuálnemu dňu 6.11.2013

Sektor	Počet podaní
Poistovníctvo	721 (62,8 %)
Bankovníctvo	283 (24,65 %)
Finančné sprostredkovanie a finančné poradenstvo	35 (3,05 %)
Kapitálový trh	43 (3,75 %)
Dôchodkové sporenie	10 (0,87 %)
Mimo pôsobnosť NBS	41 (3,57 %)

Prehľad o počte podaní podľa sektorov finančného trhu

Ďakujeme za pozornost

Útvar dohľadu nad finančným trhom